

श्रीगणेशायनमः नमः श्रीमत्परमहंसास्वादितचरणकमलचिन्मकरंदायभक्तजनमानसनिवासायश्रीरामाय अथातःपंचमस्कंधव्याख्या
ऽनेकविशेषवान् प्रियव्रतान्वयोयत्रसप्रपंचःप्रपंच्यते षड्विंशत्याऽधुनाऽध्यायैःपंचमेस्थानमीर्यते ॥ १ ॥ लोकद्वीपादिमर्यादापालनाख्यमने
कथा पृथिव्युपर्यधोलोकैर्मर्यादात्रिविधामता ॥ २ ॥ पुनश्चैकैकशस्तेषुमर्यादाबहुधामता भुवोद्वीपादिमर्यादाः पाल्यंतेराजभिःपृथक् ॥ ३ ॥
भूमेरुपरिदेवाद्यैस्ततश्चाधोऽसुरादिभिः तत्राध्यायैस्तुविंशत्याप्रियव्रतपुरःसरैः ॥ ४ ॥ भुवोद्वीपादिमर्यादाःपालिताइतिवर्ण्यते त्रिभिःसूर्यादि
भिर्ज्योतिश्चक्रादिष्वितिकीर्त्यते ॥ ५ ॥ अतलादिषुदैत्याद्यैःपालनंचततस्त्रिभिः तत्रतुप्रथमेऽध्यायेज्ञानिनोराज्यनिर्वृतिः ॥ ६ ॥ पुनश्चज्ञान
निष्ठेतिप्रियव्रतकथाद्भुता वंशंप्रियव्रतस्यापिनिबोधनूपसत्तम ॥ ७ ॥ योनारदादात्मविद्यामधिगम्यपुनर्महीम् भुक्त्वाविभज्यपुत्रेभ्यएश्वरंसम

राजोवाच प्रियव्रतोभागवतआत्मारामःकथंमुने ॥ गृहेरमतयन्मूलःकमबंधःपराभवः ॥ १ ॥ ननूनंमु
क्तसंगानांतादृशानांद्विजर्षभ ॥ गृहेष्वभिनिवेशोऽयंपुंसांभवितुमर्हति ॥ २ ॥ महतांखलुविप्रर्षेउत्तमश्लोक
पादयोः ॥ छायानिर्वृतचित्तानांतकुटुंबेस्पृहामतिः ॥ ३ ॥ संशयोऽयंमहान्ब्रह्मन्दारागारसुतादिषु ॥ सक्त
स्ययत्सिद्धिरभूत्कृष्णेचमतिरच्युता ॥ ४ ॥

गात्पदमितिपूर्वस्कंधांतेउक्तम् प्रियव्रतस्यप्रथममात्मविद्याततो
गृहाश्रमः ततःसर्वसंगत्यागेनमोक्षइत्युक्तंतत्रविस्मितःपृच्छति प्रियव्रतोभागवतः अतएवात्मारामः गृहेकथमरमत ननुरमतांकोदोषइतिचेदत
आह कर्मणांबंधःपराभवश्चस्वस्वरूपतिरस्कारोयन्मूलोभवतियद्वहंमूलंकारणंयस्य ॥ १ ॥ गृहेषुरतिश्वतत्राभिनिवेशात्स्यात्सचभागवतानामा
त्मारामाणांसंभवतीत्याह ननूनमिति ॥ २ ॥ गृहासक्तिर्हिंकुटुंबादिस्पृहयाभवतिसाचतेषांनास्तीत्याह महतामिति उत्तमश्लोकपादयोः छाया
कामादिसंतापहारिणीतयानिर्वृतंचित्तंयेषांतेषांस्पृहायुक्तामतिर्नास्ति ॥ ३ ॥ दाराद्यासक्तस्यतुमोक्षः श्रीकृष्णेऽस्वलितामतिश्चाभूदितियत् अ
यंचमहान्संशयइत्याह संशयइति ॥ ४ ॥